

Estudi de les etapes de formació del jove esportista des del desenvolupament de la capacitat tàctica. Aplicació al futbol

Autor: **Sixto González Villora**
EU Magisterio de Cuenca
Universidad de Castilla-La Mancha

Directors: **Dr. Onofre Ricardo Contreras Jordán**
Dr. Luis Miguel García López
Universidad de Castilla-La Mancha

Paraules clau: *Iniciació esportiva; Tàctica; Presa de decisions; Avaluació; Jugadors amb alt nivell de perícia; Futbol.*

L'ensenyament dels esports ha oblidat tradicionalment la tàctica, i s'ha centrat en la tècnica. Això porta implícites unes deficiències en l'aprenentatge que molt sovint no se superen mai i que en ocasions porten el jove esportista a l'abandonament esportiu. Per tant, cal implantar nous models que suposin una alternativa metodològica. Aquesta pretensió no es troba exempta de problemes, atès que la formació del professor-entrenador ha de ser més completa, perquè deixa de ser un simple executor de sessions creades per d'altres.

L'objectiu és saber quins nivells de coneixement tècnic i tàctic poden aprendre els jugadors en cada cicle formatiu per tal d'adequar els processos d'ensenyament-aprenentatge a les seves capacitats reals.

Les propostes bibliogràfiques prèvies són de caràcter intuïtiu o experimental, i no s'han contrastat prou amb investigacions.

En l'estudi van participar 57 esportistes, amb un alt nivell de perícia, que formen part del planter de

l'Albacete Balompié des de la categoria prebenjamí fins a la infantil.

L'estudi avaluava les capacitats tècniques i tàctiques a partir de tres nous instruments, prèviament validats i comprovada la fiabilitat. Els dos primers mesuren els coneixements declaratius i procedimentals (teòrics) mitjançant entrevistes; la primera es basa en preguntes estructurades sobre continguts tecnicotàctics i la segona elaborada a partir de seqüències de vídeo en joc real. El tercer Instrument d'Avaluació del Rendiment de Joc, avaluava les decisions i execucions en situació real de joc, separant el component cognitiu - decisional del rendiment de l'execució de les habilitats motrius específiques.

Els resultats obtinguts indiquen els nivells d'aprenentatge màxims que han après fins als 8, 10, 12 i 14 anys, tant en el coneixement declaratiu, procedimental, de presa de decisions i les habilitats d'execució (control, conducció-driblatge, passis, xut, desmarcatge, fixar, marcatge, refús, blocatge, intercepció, ajust). Una

de les aportacions més rellevant és la proposta didàctica que es dedueix dels resultats científics.

Les conclusions assenyalen que el coneixement declaratiu i procedimental es troba relacionat, partint des de la individualitat al grup, i des de l'aspecte ofensiu al defensiu. El nivell decisional és superior en totes les categories estudiades al nivell de coneixement tecnicotàctic. Hi ha dos nivells de representació del joc pel que fa a les decisions i la seva execució, el primer des dels 7 anys als 10 i el segon des dels 11 anys als 14. El coneixement tecnicotàctic té un retard de dos anys, atès que el nivell més avançat es produeix als 13-14 anys. Les categories federatives no s'adapten als nivells de representació trobats; per tant, les planificacions d'ensenyament-aprenentatge no s'hi haurien d'ajustar. Es recomana la iniciació esportiva a partir dels 8 anys, encara que abans es poden practicar jocs modificats adequats a les possibilitats dels nens.